

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 27.3.2014.
SWD(2014) 102 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

**Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/41/EK par papildpensijas kapitāla
uzkrāšanas institūciju darbību un uzraudzību**

PKUI II

{COM(2014) 167 final}
{SWD(2014) 103 final}
{SWD(2014) 104 final}

1. IEVADS

Lai nodrošinātu pienācīgas, drošas un ilgtspējīgas pensijas, visā Eiropas Savienībā (ES) ir jāpielāgo pensiju sistēmas. Arī vienotais tirgus var ievērojami veicināt šo mērķi. Baltajā grāmatā par pensijām paziņots, ka "[2012. gadā Komisija nāks klajā ar tiesību akta projektu, lai pārskatītu Direktīvu 2003/41/EK par papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūciju darbību un uzraudzību]". Papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūcijas (PKUI), tāpat kā citas finanšu iestādes, ir iekšējā tirgus būtiska daļa.

Direktīva 2003/41/EK bija pirmais solis ceļā uz iekšējo tirgu. Desmit gadus pēc tās pieņemšanas minētā direktīva ir jāpārskata piecu iemeslu dēļ. Pirmkārt, aizvien ir saglabājušies prudenciāli šķēršļi, kas sadārdzina iespēju darba devējiem pievienoties PKUI citās dalībvalstīs. Otrkārt, ir būtiski pieaudzis to eiropiešu skaits, kas paļaujas uz noteiktu iemaksu (NI) plāniem, kas novirza riskus no PKUI un darba devējiem uz privātpersonām. Treškārt, nesenā finanšu un ekonomikas krīze ir pierādījusi, ka ir jāuzlabo pašreizējie plānu dalībnieku un saņēmēju minimālie aizsardzības līmeņi. Ceturtkārt, privātpersonas nesaņem būtisku informāciju visaptverošā veidā un tādējādi nevar pieņemt informētus lēmumus par pensijas finansēšanu. Piektkārt, uzraudzības pilnvaras ir nepietiekamas, lai nodrošinātu, ka PKUI atbilst pārvaldības un pārredzamības prasībām.

Patlaban ir svarīgi veikt korigējošu darbību, lai stiprinātu ES mikroprudenciālo regulējumu attiecībā uz PKUI, jo papildpensijas kapitāla uzkrāšanas pensiju fondu veikspējas uzlabošanai ir nepieciešams ilgs laiks. Nerīkojoties tagad, tiktu zaudētas iespējas attiecībā uz izmaksu ietaupījumiem un ienākumiem no ieguldījumiem, un miljoniem eiropiešu veiktu nepiemērotu finanšu plānošanu. Tas arī nesamērīgi palielinātu slodzi jaunajām paaudzēm un apdraudētu paaudžu solidaritāti.

Šajā priekšlikumā nav izskatīta jaunu maksātspējas noteikumu ieviešana PKUI. Šis lēmums tika pieņemts, ņemot vērā lielās bažas, ko pauda ieinteresētās personas publiskās apspriešanās laikā, un pamatojoties uz EAAPI 2013. gada jūlija Kvantitatīvās ietekmes pētījuma rezultātiem. Tiklīdz būs pieejami pilnīgi dati, Komisijas dienesti ar EAAPI atbalstu vēlreiz pārskatīs šo jautājumu.

2. PROBLĒMAS IZKLĀSTS

Komisija ir noteikusi šādus četrus galvenos jautājumus: 1) pārrobežu darbības sarežģītība; 2) pārvaldības un riska pārvaldības prasības; 3) saziņa ar dalībniekiem; un 4) uzraudzības pilnvaras.

2.1. Prudenciāli šķēršļi, kas ierobežo PKUI pārrobežu attīstību

Darba devēju, PKUI un uzraudzītāju pieredze pēdējo gadu laikā ir skaidri parādījusi, ka ir saglabājušies svarīgi prudenciāli šķēršļi, kas ierobežo PKUI pārrobežu darbības. Pirmkārt, ir papildu prudenciālas prasības pārrobežu darbībai, īpaši šādas: i) direktīvā ir ietverta rīcības brīvība noteikt papildu ieguldījumu noteikumus uzņēmējam uzraudzītājam, ja PKUI darbojas pārrobežu mērogā; un ii) vienīgi pārrobežu pensiju plāniem jābūt vienmēr pilnībā finansētiem.

Otrkārt, nav precizētas vairākas definīcijas un procedūras pārrobežu darbībai, īpaši šādas: i) nepastāv pārrobežu darbības skaidra definīcija; ii) nav nodrošināta vienmērīga pensiju plānu nodošana no

vienas PKUI uz citā dalībvalstī esošu PKUI un iii) piederības dalībvalstīs piemērojamā prudenciāla regulējuma noteikumu tvērums ir nenoteikts.

2.2. Pārvaldības un riska pārvaldības prasības nav pietiekami visaptverošas

Reti kad ir novērots PKUI tiešs bankrots. Tomēr PKUI nonāk grūtībās netieši, un ir vairāki rādītāji par to, ka šādu bankrotu rada trūkumi PKUI pārvaldības un riska vadības praksē. Tas rada trīs problēmjautājumus.

Pirmkārt, PKUI, iespējams, nav ieviesušas atbilstošas pārvaldības funkcijas. Tas jo īpaši attiecas uz iekšējās revīzijas un riska pārvaldības funkcijām, kā arī uz aktuāra funkcijām noteiktu iemaksu (NI) plāniem. Šo funkciju lomas un darbības arī nav pietiekami definētas. Līdz ar to šīs funkcijas neeksistē PKUI vai galvenos amatus PKUI pārvaldības struktūrā ieņem nekvalificēti darbinieki. Turklāt varētu rasties iespējams interešu konflikts, jo funkcijas PKUI var dalīt ar iemaksas veicošo uzņēmumu.

Otrkārt, PKUI nevar piemērot sistemātisku pieeju savam riska novērtējumam un nevar pilnībā integrēt riska pārvaldības sistēmu PKUI lēmumu pieņemšanas procesā. Vispārējs visaptverošas pieejas trūkums finanšu iestāžu riska pārvaldībai ES tika konstatēts neseno finanšu krīžu laikā.

Treškārt, PKUI ne vienmēr izmanto depozitāru, lai nodrošinātu savu aktīvu drošību.

2.3. Dalībnieki nesaņem viegli saprotamu informāciju par pensijām

Privātpersonām ir jābūt atbilstīgi informētām, lai pieņemtu apzinātus lēmumus par pensiju ietaupījumiem, bet ir vairāki pārliecinoši rādītāji, kas liecina par neilgtspējīgām informācijas nepilnībām, kas liek secināt, ka dalībnieku un saņēmēju rīcībā nav informācijas par tendencēm, kas varētu negatīvi ietekmēt viņu pensiju pabalstus. Piemēri ir uzkrāto pensiju tiesību samazinājumi, būtiskas izmaksas un maksas, pilsoņu zināšanu vispārējs trūkums par savu finansiālo situāciju un jo īpaši par to, ka viņi kopumā neveic pietiekamus pensijas uzkrājumus.

2.4. Pastāv trūkumi attiecībā uz uzraudzības pilnvarām

Lai veiktu efektīvu prudenciālo uzraudzību, valsts uzraudzības iestādēm ir nepieciešamas pienācīgas pilnvaras, lai veiktu savu funkciju, tas ir, PKUI stabilitātes uzraudzību. Apspriežoties par šo priekšlikumu, tika noteikti trīs jautājumi attiecībā uz uzraudzības pilnvarām.

Pirmkārt, PKUI ir iespēja apiet prudenciālos standartus, izmantojot ķēdes ārpalpojumu, t.i., trešās puses pakalpojumu sniedzēji nodod darbības apakšuzņēmējiem. Otrkārt, ne visām uzraudzības iestādēm ir pilnvaras izstrādāt nepieciešamos instrumentus, lai veiktu stresa testus attiecībā uz PKUI finansiālo situāciju. Treškārt, uzraudzītājiem ir nepieciešamas papildu pilnvaras, lai efektīvi uzraudzītu visas ar šo priekšlikumu ieviestās jaunās pārvaldības un pārredzamības prasības.

3. SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

Lai arī patlaban PKUI ir svarīgi pensiju finansēšanas instrumenti tikai dažās dalībvalstīs, lūkojoties nākotnē, ir iespēja paplašināt darbību citās dalībvalstīs. Dalībvalstis samazināja un dažas joprojām turpina samazināt pensiju pabalstus no valsts pensijām. Tā rezultātā, lai Eiropas pilsoņiem nodrošinātu pienācīgu kompensācijas likmi, būs nepieciešami papildu pensijas ienākumi no fondēto un privāto pensiju uzkrājumiem. Līdz ar to ir sagaidāms, ka daudzās dalībvalstīs lielāku pensiju

ienākumu daļu turpmākajās desmitgadēs nodrošinās privātās pensijas. Turklāt noteiktu iemaksu shēmas kļūst nozīmīgākas un tās aizvien vairāk varētu izmantot pārrobežu kontekstā, jo to produkta iezīmes ir vienkāršākas salīdzinājumā ar noteiktu ienākumu shēmām.

Saskaņā ar LESD 4. pantu ES rīcība iekšējā tirgus pilnveidošanai ir jāvērtē, ņemot vērā LES 5. panta 3. punktā izklāstīto subsidiaritātes principu. ES mēroga rīcība var dot pievienoto vērtību, jo tikai dalībvalstu rīcība: i) nenovērsīs šķēršļus pārrobežu darbībām; ii) nenodrošinās ES mēroga patērētāju augstāku aizsardzības minimālo līmeni; iii) neņems vērā pozitīvo ārējo ietekmi, ko rada apjomradīti ietaupījumi, riska diversifikācija un inovācija, kas piemīt pārrobežu darbībai; iv) nenovērsīs regulatīvo arbitražu starp finanšu pakalpojumu sektoriem; v. nenovērsīs regulatīvo arbitražu starp dalībvalstīm; un vi) neņems vērā pārrobežu darbinieku intereses.

Saskaņā ar ierosināto rīcību dalībvalstis turpina būt pilnībā atbildīgas par savu pensiju sistēmu organizēšanu, kā arī par katra no pensiju sistēmas triju pīlāru nozīmi atsevišķās dalībvalstīs. Pārskatīšanā šī prerogatīva nav ņemta vērā. Tāpat šī pārskatīšana neattiecas uz valsts tiesību aktiem sociālās nodrošināšanas un darba tiesību, fiskālajā vai līgumiskajā jomā.

Priekšlikumā ir ņemts vērā **proporcionalitātes princips**, kā noteikts LES 5. panta 4. punktā, kas ir pietiekams mērķu sasniegšanai un nepārsniedz obligāti nepieciešamo apjomu. Izvēlēta politikas risinājuma mērķis ir panākt līdzsvaru starp sabiedrības interesēm, PKUI dalībnieku un saņēmēju aizsardzību, kā arī PKUI, institūciju, iemaksas veicošo uzņēmumu un uzraudzītāju izmaksām. Lai arī PKUI nav MVU, daudzas PKUI atbilst kritērijiem attiecībā uz darbinieku skaitu, ko var definēt kā MVU, bet to gada apgrozījums un/vai balance ir pārāk apjomīga –, ir svarīgi, lai regulējumā tiktu pienācīgi ņemta vērā to darbību būtība un fakts, ka PKUI darbību apjoms un sarežģītība kopumā ir mazāki nekā citām finanšu iestādēm. Paredzētās prasības ir rūpīgi izskatītas, izstrādātas kā minimālie standarti un pielāgotas PKUI īpatnībām.

Ierosinātā rīcība ņem vērā proporcionalitāti katrā operacionālajā mērķī šādā veidā: i) pārvaldības funkcijās ietilpst vienīgi PKUI svarīgās funkcijas; ii) pašu riska novērtējuma dokumentācija ir pielāgota PKUI īpatnībām; iii) depozitāra obligāta iecelšana ir noteikta vienīgi noteiktu iemaksu shēmām, nevis visām PKUI; iv) pensijas kapitāla pārskats nepārsniedz divas lappuses, tā uzmanības centrā ir būtiska informācija, un tas neliedz PKUI izmantot papildu informācijas atklāšanas veidus, ievērojot valsts prasības un savu saziņas stilu; v) jaunas uzraudzības pilnvaras piešķir vienīgi tādā apmērā, kādā tās ir nepieciešamas, lai efektīvi uzraudzītu PKUI darbības; vi) uzraudzības pārskati nav saskaņoti tā, lai ievērotu atšķirīgās valstu uzraudzības pieejas; un vii) prudenciālu šķēršļu likvidēšana pārrobežu PKUI ir veikta attiecībā uz tiem šķēršļiem, kas ir radījušas vissvarīgākās problēmas ieinteresētajām personām.

4. MĒRĶI

4.1. Vispārīgais mērķis

Šīs iniciatīvas vispārīgais mērķis ir atvieglot fondēto pensiju uzkrājumu attīstību. Tas atbilst Komisijas 2012. gada Baltajai grāmatai "Atbilstīgu, drošu un noturīgu pensiju programma", kurā tā nāca klajā ar 20 iniciatīvu kopumu, kuru mērķis ir palīdzēt dalībvalstīm labāk līdzsvarot darbā pavadīto laiku un pensijā pavadīto laiku un izstrādāt papildu privātos pensiju ietaupījumus. Baltajā grāmatā minēts, ka direktīvas pārskatīšanas rezultātā papildpensijas kapitāla uzkrāšana būs efektīvāka un drošāka. Tas

radītu izšķirošu ieguldījumu pensiju piemērotībā un ilgtspējībā. Eiropas Parlaments savā 2013. gada 21. maija rezolūcijā uzskata, ka šim priekšlikumam būtu jāstiprina pārvaldības un riska pārvaldības prudenciāli standarti un pārredzama informācijas atklāšana.

4.2. Konkrēti mērķi

Lai palielinātu fondēto pensiju uzkrājumu nozīmi, ir nepieciešama labāka piekļuve papildu plāniem, tostarp pārrobežu plāniem. To var atvieglot, ja darba devēji var efektīvi nodrošināt privāto pensiju papildu uzkrājumus un ja cilvēki uzticas pensiju plāniem, ka tie sniedz solītos rezultātus. Līdz ar to šim priekšlikumam, – kura mērķis ir turpmāk atvieglot pārrobežu darbību un pastiprināt drošību, stiprinot dalībnieku aizsardzību, – ir četri konkrēti mērķi: i) novērst atlikušos prudenciālos šķēršļus pārrobežu PKUI; ii) nodrošināt labu pārvaldību un riska pārvaldību; iii) nodrošināt precīzu un atbilstošu informāciju dalībniekiem un saņēmējiem; un iv) nodrošināt, ka uzraudzītājiem ir nepieciešamie instrumenti, lai efektīvi pildītu savus uzdevumus.

4.3. Darbības mērķi

Ir noteikti astoņi darbības mērķi, lai sasniegtu konkrētos mērķus. Atlikušos prudenciālos šķēršļus var novērst, atceļot papildu prasības pārrobežu PKUI un paskaidrojot ar pārrobežu darbību saistītās definīcijas un procedūras. Labāku pārvaldību var panākt ar trīs papildinošiem un savstarpēji pastiprinošiem darbības mērķiem: i) nodrošināt, ka PKUI tiek pārvaldītas profesionāli; ii) pieprasīt dokumentāciju attiecībā uz riska pārvaldību; un iii) aizsargāt aktīvus no operacionālā riska. Dalībniekiem paredzēto informāciju var padarīt skaidrāku un efektīvāku, sniedzot vienkāršu pārskatu ar svarīgo informāciju par pensiju pabalstiem katru gadu. Lai nodrošinātu, ka uzraudzītājiem ir nepieciešamie instrumenti efektīvai PKUI uzraudzībai, tiem ir jāpiešķir jaunas pilnvaras attiecībā uz ķēdes ārpakalpojumiem un stresa testu veikšanu un jāpārlicinās, ka uzraudzītājiem ir pietiekamas pilnvaras, lai pārbaudītu atbilstību prudenciālajām un pārredzamības prasībām.

Politikas risinājumi

4.4. Papildu prasību atcelšana attiecībā uz pārrobežu darbību

Apsverot pieejamos politikas risinājumus, būtu jānovērtē valsts tiesību aktu turpmākas saskaņošanas atbilstošais līmenis un mērķis. Izskatītie risinājumi ir šādi:

1. risinājums – **Politika netiek mainīta**: atšķirīgi kvantitatīvie ieguldījumu ierobežojumi; stingrāki noteikumi attiecībā uz finansējuma saistībām pārrobežu PKUI.
2. risinājums – **Atcelt papildu prasības direktīvā**: nav valsts kvantitatīvu ieguldījumu ierobežojumu; tie paši noteikumi, lai atjaunotu pilnīgu finansējumu pārrobežu un iekšējām PKUI.

Turpmāk tabulā ir apkopota politikas risinājumu analīze. 2. risinājums ir vēlamais risinājums, jo tas efektīvi risina problēmu, kam nepieciešams veikt izmaiņas tiesiskajā regulējumā.

Politikas risinājumu salīdzinājums attiecībā uz efektivitāti, lietderīgumu un saskaņotības kritērijiem

	Efektivitāte	Efektivitāte	Saskaņotība
	Atvieglot pārrobežu darbību		

1. risinājums	0	0	0
2. risinājums	++	++	++

4.5. Definīciju un procedūru paskaidrojumi attiecībā uz pārrobežu darbību

Lai sasniegtu šo darbības mērķi, tika izskatīti šādi risinājumi:

1. risinājums – **Neveikt nekādas politikas izmaiņas:** tiek saglabātas neskaidras definīcijas un procedūras attiecībā uz pārrobežu darbību (atšķirīgas pārrobežu darbības definīciju interpretācijas, nav noteikumu par pensiju plānu pārrobežu nodošanu, nav skaidrības par prudenciālo un sociālo, un darba tiesību aktu noteikumu tvērumu).
2. risinājums – **Pamatnostādes vai ieteikumi** direktīvas labākai izpildei un īstenošanai.
3. risinājums – **Definīciju un procedūru paskaidrojumi direktīvā attiecībā uz pārrobežu darbību.**

Turpmāk tabulā ir apkopota politikas risinājumu analīze. 3. risinājums ir vēlamais risinājums, jo tas efektīvi risina problēmas, uz kurām norādījušas ieinteresētās personas, un tas veicinātu saimniecisku labumu darba devējiem, kas vēlas pievienoties PKUI ārvalstīs.

	Efektivitāte Atvieglot pārrobežu darbību	Efektivitāte	Saskaņotība
1. risinājums	0	0	0
2. risinājums	0	--	0
3. risinājums	++	++	++

4.6. Nodrošināt, ka PKUI tiek pārvaldītas profesionāli

Lai sasniegtu šo darbības mērķi, tika izskatīti šādi risinājumi:

1. risinājums— **Neveikt nekādas politikas izmaiņas:** viena pārvaldības funkcija (aktuāra funkcija) noteiktu ienākumu shēmām un hibrīdu shēmām un nevienas funkcijas noteiktu iemaksu shēmām.
2. risinājums – Pievienot riska pārvaldības un iekšējās revīzijas funkciju: trīs pārvaldības funkcijas noteikto ienākumu shēmām un hibrīdu shēmām un divas funkcijas noteikto iemaksu shēmām.

Turpmāk tabulā ir apkopota politikas risinājumu analīze. 2. risinājums ir vēlamais risinājums, jo tas uzlabo dalībnieku un saņēmēju aizsardzību, ņemot vērā PKUI atšķirīgo apjomu un būtību, vienlaikus nepamatoti nepalielinot administratīvo slogu PKUI un iemaksas veicošajiem uzņēmumiem.

Politikas risinājumu salīdzinājums attiecībā uz efektivitāti, lietderīgumu un saskaņotības kritērijiem

	Efektivitāte		Efektivitāte	Saskaņotība
	Vairāk drošības	Atvieglot pārrobežu		

		darbību		
1. risinājums	0	0	0	0
2. risinājums	++	+	+	++

4.7. Pieprasīt riska pārvaldības dokumentāciju

Lai sasniegtu šo darbības mērķi, tika izskatīti šādi risinājumi:

1. risinājums – **Neveikt nekādas politikas izmaiņas**: PKUI neveic sistemātisku novērtējumu par savu riska profilu un nepaziņo minēto novērtējumu savam uzraudzītājam.

2. risinājums – **ieviest riska novērtējumu pensiju pārskatam (REP), lai dokumentētu PKUI pašu riska novērtējumu un kā daļu no tā pieprasītu četru galveno elementu kvalitatīvus aprakstus, kuri nosaka finansēšanas pozīciju**: i) precīzs drošības rezerves novērtējums attiecībā uz negatīvu novirzi no labākajām aplēsēm kā riska rezerve tehnisko rezervju aprēķināšanā; ii) kvalitatīvs novērtējums attiecībā uz iemaksas veicošā uzņēmuma atbalstu, kas pieejams PKUI finansējuma trūkuma gadījumā; iii) drošības mehānismu apraksts, kas pieejams PKUI finansējuma deficīta gadījumā, piemēram, jaukti pabalsti, aplēses ieguvumi vai *ex-post* pabalstu samazinājumi; un iv) operacionālo risku kvalitatīvais novērtējums visiem plāniem. REP iesniedz uzraudzītājam.

3. risinājums – **Tāds pats kā 2. risinājums plus kopīga ziņošana par valsts noteikumiem par maksātspēju**: nepieciešams, lai noteikto ienākumu shēmas un hibrīdu shēmas ziņotu uzraudzītājam kopējā formātā par savu aktīvu un saistību vērtību, ievērojot valsts prasības, un attiecīgā gadījumā kvantificētu drošības un pabalstu pielāgošanas mehānismus.

Turpmāk tabulā ir apkopota politikas risinājumu analīze. 2. un 3. risinājums uzlabotu PKUI pārvaldību. Bet 2. risinājums ir vēlmais risinājums, jo lēš, ka tas būs efektīvāks darba devējiem/PKUI, jo tas: i) paredz pietiekamu elastību PKUI aprakstīt savu īpašo situāciju tā, ka tā atspoguļo darbību veidu, apjomu un sarežģītību; un ii) sagaidāms, ka tas izmaksās ievērojami mazāk nekā 3. risinājums.

Politikas risinājumu salīdzinājums attiecībā uz efektivitāti, lietderīgumu un saskaņotības kritērijiem

	Efektivitāte		Efektivitāte	Saskaņotība
	Vairāk drošības	Atvieglot pārrobežu darbību		
1. risinājums	0	0	0	0
2. risinājums	+	+	+	+
3. risinājums	++	+	-	+

4.8. Aizsargāt aktīvus no operacionālā riska

Lai sasniegtu šo darbības mērķi, tika izskatīti šādi risinājumi:

1. risinājums – **Neveikt nekādas politikas izmaiņas:** PKUI nepieprasa iecelt depozitāru; nav noteikumu par aktīvu funkciju drošu glabāšanu un uzraudzību.

2. risinājums – **Stiprināt aktīvu drošas glabāšanas un uzraudzības funkcijas;** tas nozīmē, ka i) finanšu instrumentiem ir jāpiemēro vajadzīgā rūpība un aizsardzība; ii) dati ir jāglabā, lai varētu noteikt visus aktīvus jebkurā laikā un nekavējoties; iii) jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai novērstu visus interešu konfliktus vai neatbilstību; iv) depozitāriem vai turētājiem jāpilda PKUI norādījumi, ja vien tie nav pretrunā piemērojamajiem tiesību aktiem un/vai ES regulām; v) jānodrošina, ka darījumos ar PKUI aktīviem atlīdzība tiek sniegta parastajā termiņā; un vi) jānodrošina, ka aktīvu radītie ienākumi tiek piemēroti saskaņā ar visām valsts un/vai ES regulām.

3. risinājums – **Stiprināt aktīvu drošas glabāšanas un uzraudzības funkcijas un padarīt depozitāra iecelšanu par obligātu visām PKUI:** tāds pats kā 2. risinājums, bet depozitāra iecelšana ir obligāta.

4. risinājums – **Stiprināt aktīvu drošas glabāšanas un uzraudzības funkcijas un padarīt depozitāra iecelšanu par obligātu vienīgi noteiktu iemaksu shēmām:** tāds pats kā 3. risinājums, bet depozitāra iecelšana ir obligāta vienīgi noteiktu iemaksu shēmām.

Turpmāk tabulā ir apkopota politikas risinājumu analīze. 4. risinājums ir vēlamais risinājums, jo lēš, ka tas dos labumu darba ņēmējiem attiecībā uz labāku pārvaldību samērīgā veidā, novēršot nevajadzīgu aizsardzības pret operacionālo risku pārklāšanos.

Politikas risinājumu salīdzinājums attiecībā uz efektivitāti, lietderīgumu un saskaņotības kritērijiem

	Efektivitāte		Efektivitāte	Saskaņotība
	Vairāk drošības	Atvieglot pārrobežu darbību		
1. risinājums	0	0	0	0
2. risinājums	+	0	-	0
3. risinājums	++	0	--	++
4. risinājums	++	0	+	++

4.9. Darīt pieejamu gada pensijas kapitāla pārskatu

Lai sasniegtu šo darbības mērķi, tika izskatīti šādi risinājumi:

1. risinājums – **Neveikt nekādas politikas izmaiņas:** vispārīga informācija par plānu vairumā gadījumu tiek sniegta pēc pieprasījuma; personiskā informācija ir ierobežota; nav noteikta obligāta informācija pirms pievienošanās plānam un nav vienotas veidlapas.

2. risinājums – **Personalizēta informācija visos posmos:** vispārīga un personiska informācija tiek sniegta reizi gadā; informācija pirms pievienošanās plānam, bet nav vienotas veidlapas.

3. risinājums – **Standartizēts gada pensijas kapitāla pārskats (PKP)** visos posmos: tas pats, kas 2. risinājumā, bet ar vienotu veidlapu. Īss un standartizēts gada PKP ietvertu gan personalizētu, gan vispārīgu informāciju par pensiju plānu. PKP sagatavotu saskaņā ar standarta divu lappušu veidlapām, kuras EAAP precizē deleģētā aktā. PKP būtu pirmais posms daudzposmu pieejā saziņai, kas ļauj padziļināti aprakstīt valstu īpatnības secīgos posmos.

Turpmāk tabulā ir apkopota politikas risinājumu analīze. 3. risinājums ir vēlamais risinājums, jo tas ļautu dalībniekiem un saņēmējiem iegūt personalizētu pārskatu par to tiesībām un ieguvumiem.

Politikas risinājumu salīdzinājums attiecībā uz efektivitāti, lietderīgumu un saskaņotības kritērijiem

	Efektivitāte		Efektivitāte	Saskaņotība
	Sniegt skaidru un svarīgu informāciju	Atvieglot pārrobežu darbību		
1. risinājums	0	0	0	0
2. risinājums	+	-	+	+
3. risinājums	++	++	+	++

4.10. Nodrošināt ķēdes ārpakalpojumu uzraudzību un iespēju pieprasīt veikt stresa testus

Lai sasniegtu šo darbības mērķi, tika izskatīti šādi risinājumi:

1. risinājums – **Neveikt nekādas politikas izmaiņas**
2. risinājums – **Dot uzraudzītājiem tādas pašas pilnvaras attiecībā pret apakšuzņēmējiem kā pret pakalpojumu sniedzējiem un iespēju pieprasīt veikt stresa testus;** netiek saskaņoti uzraudzības pārskati.

Turpmāk tabulā ir apkopota politikas risinājumu analīze. 2. risinājums ir vēlamais risinājums, jo tas palielinātu drošību dalībniekiem un saņēmējiem, izmantojot PKUI labāku uzraudzību, un uzraudzītāju rīcībā būtu atbilstošie instrumenti darba izpildei.

Politikas risinājumu salīdzinājums attiecībā uz efektivitāti, lietderīgumu un saskaņotības kritērijiem

	Efektivitāte		Efektivitāte	Saskaņotība
	Vairāk drošības	Atvieglot pārrobežu darbību		
1. risinājums	0	0	0	0
2. risinājums	++	+	++	++

4.11. Nodrošināt prasību uzraudzību par pārvaldību un pārredzamību

Lai sasniegtu šo darbības mērķi, tika izskatīti šādi risinājumi:

1. risinājums – **Neveikt nekādas politikas izmaiņas**

2. risinājums – Dot uzraudzītājiem pilnvaras uzraudzīt ierosinātās prasības par pārvaldību un pārredzamību; netiek saskaņoti uzraudzības pārskati.

Turpmāk tabulā ir apkopota politikas risinājumu analīze. 2. risinājums ir vēlamais risinājums, jo tas ļautu uzraudzītājiem efektīvi uzraudzīt PKUI, kas saskan ar citiem finanšu sektoriem ES.

Politikas risinājumu salīdzinājums attiecībā uz efektivitāti, lietderīgumu un saskaņotības kritērijiem

	Efektivitāte		Efektivitāte	Saskaņotība
	Vairāk drošības	Atvieglot pārrobežu darbību		
1. risinājums	0	0	0	0
2. risinājums	++	+	++	++

5. VĒLAMO POLITIKAS RISINĀJUMU GALVENĀS IETEKMES ANALĪZE

Lai arī ierosinātā rīcība ietver īstermiņa pielāgošanās izmaksas, lēš, ka vēlamais risinājums pilnīga kopuma ieguvums atsvērs izmaksas vidējā līdz ilgā termiņā.

5.1. Saimnieciskie labumi

Darba ņēmējiem

Ir paredzams, ka priekšlikums sniegs būtiskus saimnieciskus ieguvumus darba ņēmējiem. Visticamāk, labāka pārvaldība palielinās riska korigētu atdevi no ieguldījumiem, kas var palīdzēt sasniegt efektīvus iznākumus pensiju ienākumu vai iemaksu ziņā. Labāka saziņa palīdzēs privātpersonām veikt labāk informētus lēmumus par savu pensiju finansēšanu. Pārrobežu PKUI, visticamāk, radīs papildu efektivitātes pieaugumu, apjomradītu ietekmi nelielam darbaspēkam un varētu izveidot vienas pieturas aģentūru mobilajiem strādniekiem viņu pensiju režīmam.

Darba devējiem

Paredzams, ka ierosinātā rīcība dos labumu darba devējiem, un tā vēl vairāk varētu sniegt ieguvumus MVU un starptautiskajiem uzņēmumiem.

Uzņēmumi, kas darbojas mazā vai vietējā mērogā, varētu ietaupīt izmaksas, pievienojoties esošai PKUI. Lēš, ka labāk pārvaldītas un efektīvākas PKUI samazinās slogu savam iemaksas veicošajam uzņēmumam. Turklāt uzņēmumi, kas darbojas mazā vai vietējā mērogā, kurā nav pamatīga un efektīva PKUI tirgus, varētu gūt labumu no pievienošanās esošai PKUI ārvalstīs, nevis to izveidojot vietējā mērogā. Patiešām, dalībvalstīs izveidotās PKUI ar pārbaudītu pieredzi pensiju jomā varētu paplašināt savus pakalpojumus, tos piedāvājot iemaksas veicošajiem uzņēmumiem citās dalībvalstīs. Komisijas dienestu rīcībā ir informācija par neseniem gadījumiem, kad MVU sociālie partneri, kas darbojās vienā dalībvalstī, plānoja izveidot PKUI citā dalībvalstī, lielākoties tāpēc, ka vietējā tirgū šāds produkts nebija pieejams.

Daudzi starptautiski uzņēmumi pārvalda vietējo pensiju fondu starptautisku sistēmu. Tas palielina sarežģītību, kas rada mazāku pārredzamību, slēptus riskus, nekonsekvenci un neatbilstības. Uzņēmumi var to novērst, vietējos pensiju fondus apvienojot vienā PKUI.

MVU

PKUI formāli nav MVU, jo tie kopumā tur aktīvus, kas pārsniedz robežvērtības. Tomēr daudzi no tiem ir nelielas finanšu iestādes. Pārrobežu definīciju un procedūru vienkāršošana, visticamāk, dos labumu mazām PKUI pat vairāk nekā lielām PKUI, jo tām ir mazāka finansiālā kapacitāte absorbēt darījumu izmaksas. Iemaksas veicošie uzņēmumi, kas ir MVU, tostarp MVU grupas, gūs labumu no vienkāršākas pieejas PKUI, kas jau darbojas ārvalstu tirgū, tādējādi izvairoties no sākotnējām izmaksām, ko rada ienākšana tirgū, un gūs labumu no lielo skaitļu likuma.

Uzraudzītājiem

Visticamāk, jaunajam režīmam būs vajadzīgi lielāki uzraudzības resursi. Tomēr apjoms, kādā tas atspoguļo izmaiņas uzraudzītāju izmaksās, ir ļoti atkarīgs no iepriekšējiem valstu režīmiem, kuriem, iespējams, jau ir līdzekļi attiecībā uz PKUI uzraudzības kvalitātes uzlabošanu.

Dalībvalstu budžetam

Paredzams, ka ierosinātajai rīcībai būs divkārša pozitīva ietekme uz dalībvalstu budžetu. Pirmkārt, labi pārvaldītas PKUI un PKUI pamatīgāks tirgus stiprina privāto fondēto pensiju uzkrāšanu. Tas savukārt veicina spiediena mazināšanu uz tiesību aktos noteiktajām shēmām. Dalībvalstis, kurām ir iespēja gūt vislielāko labumu, ir tās dalībvalstis, kurās PKUI tirgus ir neliels salīdzinājumā ar to ekonomiku. Otrkārt, sagaidāms, ka labi informētas privātpersonas pieņems labākus lēmumus par saviem pensijas uzkrājumiem jaunībā. Šāds priekšlikums, visticamāk, radīs situāciju, kurā labāk informēti pilsoņi izdara mazāku spiedienu uz tiesību aktos noteiktajām pensiju sistēmām, kas nāk par labu finanšu ilgtspējībai.

5.2. Sociālie pabalsti

Plānots, ka priekšlikumam būs būtiska pozitīva sociālā ietekme. Pirmkārt, pieprasījumu pēc jebkāda finanšu produkta galvenokārt rada uzticēšanās un veikspēja. Ierosinātā rīcība fondēto pensiju produktus padarīs efektīvākus un drošākus. Līdz ar to tas palīdzēs palielināt privāto pensiju papildu ietaupījumu seguma līmeni, tādējādi stiprinot sociālo aizsardzību un ienākumu vienlīdzību strauji novecojošā sabiedrībā. Otrkārt, lielāka drošība un informētība, saņemot efektīvāku informāciju, padarīs sabiedrību labāk informētu par pensiju atšķirībām. Tas rosina privātpersonas pieņemt informētus lēmumus par uzkrājumu apjomu, kas nepieciešami pienācīgai pensijai, un ieguldījumu izvēli, lai efektīvi veiktu uzkrājumus. Treškārt, PKP kopējais formāts, visticamāk, atbalstīs darba tirgus darbību cilvēkiem, kas strādā dažādās dalībvalstīs. Visbeidzot, lielāka pārredzamība palīdzēs sociālajiem partneriem piemērot PKUI pārvaldei lielāku disciplīnu un tādējādi, iespējams, palielināt riska korigētu atdevi no ieguldījumiem.

5.3. Labvēlīga ietekme uz vidi

Lēš, ka ierosinātajai rīcībai nebūs būtiskas tiešas ietekmes uz vidi.

5.4. Izmaksas

Ierosinātās rīcības plānotās izmaksas ir administratīvā sloga samazinājums galvenokārt kā vienreizējas pielāgošanas izmaksas īstermiņā, un zināmā mērā augstākas regulārās izmaksas jaunajā režīmā. Aplēses par PKUI industrijas administratīvo slogu ir norādījušas uz trim elementiem, kuri,

domājams, būs visdārgākie. Ierosinātā rīcība novērš divus visdārgākos elementus, ņemot vērā proporcionalitāti, tādā ziņā, ka PKUI nav noteikts pienākums ziņot par kopējiem kvantitatīvajiem finansēšanas elementiem pensijas kapitāla pārskatā un ka tās var pārvaldības funkcijas samazināt līdz divām funkcijām. Lēš, ka noteikto iemaksu shēmas radīs papildu izmaksas saistībā ar depozitāra iecelšanu.

5.5. Makroekonomiskā ietekme

Paredzams, ka ierosinātajai rīcībai nebūs būtiskas tiešas makroekonomiskas ietekmes, lai gan var sagaidīt trīs netiešus ieguvumus. Pirmkārt, plānots, ka PKUI laba pārvaldība un riska pārvaldība stiprinās to ilgtermiņa ieguldītāju lomu Eiropas ekonomikā, novēršot pārmērīgu koncentrēšanos uz riska un ienesīguma profilu īstermiņā. Otrkārt, lēš, ka labāka veiktspēja un drošāki pensiju produkti arī vairo darbinieku motivāciju un pozitīvi ietekmēs darba produktivitāti. Treškārt, efektīvākas fondētās pensijas attiecībā uz augsta līmeņa riska koriģētās atdeves no aktīviem sasniegšanu palīdzēs atbalstīt pensijā aizgājušo iedzīvotāju pirktpēju.

5.6. Ietekme uz trešām valstīm

Ierosinātā rīcība neattiecas uz politikas jomu, kuru reglamentē starptautiskās regulējošās pieejas. Nav plānots, ka būs būtiska tieša ietekme uz trešām valstīm.

5.7. Ieguvumu un izmaksu pārskats

Vēlamo risinājumu kopuma ieguvumi ir galvenokārt ekonomiski, kā arī sociāli, ņemot vērā to, cik svarīga ir pienācīga un ilgtspējīga pensiju sistēmas nozīme novecojošā ekonomikā.

Lai arī ierosinātā rīcība ietver īstermiņa pielāgošanās izmaksas, lēš, ka vēlamo risinājumu pilnīga kopuma ieguvums atsvērs izmaksas. Plānots, ka darba ņēmēju finansiālie ieguvumi būs nozīmīgi. Darba devēji var cerēt uz turpmāku apjomradītas ekonomikas īstenošanu un var plāna dalībniekiem un saņēmējiem novirzīt vismaz nelielu papildu administratīvo slogu. Kopumā ierosinātā rīcība, visticamāk, būs vērtību radīšana novecojošā ekonomikā. Tā var palīdzēt sasniegt augstākus rezultātus sociālajā jomā, neapdraudot ekonomikas izaugsmi.

6. UZRAUDZĪBA UN IZVĒRTĒŠANA

Komisijas dienesti sagatavos īstenošanas plānu, kurā tiks izskatītas šādas darbības: tikšanās ar dalībvalstīm, labākās prakses apmaiņa dalībvalstu starpā, mācību programmas, kas adresētas valstu iestādēm. Būtu jāapsver un jāparedz arī provizorisks pārbaude, ko veic EAAP, un novērtējuma ziņojums, ko sagatavo Komisija.

Vēlamo politikas risinājumu ietekmes novērtējums tiks veikts, lai uzzinātu, kādā apmērā īstenosies plānotā ietekme. Līdz ar to pārskatītās direktīvas *ex-post* novērtēšanai būtu jānotiek piecus gadus pēc šīs direktīvas pieņemšanas. To īsteno, Komisijai iesniedzot ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai. Ja nepieciešams un ņemot vērā notikumu attīstību, tai papildus var sagatavot politikas ieteikumus vai priekšlikumus šīs direktīvas grozījumiem. EAAP apkopos kvalitatīvos un kvantitatīvos datus. Notiks apspriešanās arī ar EAAP Aroda pensiju nozares ieinteresēto personu grupu un varētu iesaistīt arī Komisijas Finanšu pakalpojumu lietotāju grupu. Tiks apsvērta iespēja veikt Eiropabarometra aptauju un neoficiālu aptauju ar PKUI, darba

devējiem, dalībniekiem un saņēmējiem. Darba devējiem varētu uzdot jautājumus par iespējamajām grūtībām attiecībā uz pensiju plānu izveidi ārvalstīs. Uzlabota informācijas atklāšana, ko veic PKUI, attiecībā uz kvantitāti (t.i., lielāks skaits pārskatu vai ziņojumu) un atklātās informācijas kvalitāti būs labākas pārredzamības rādītāji. Pārvaldības jomā tiks novērtēta īpašu prasību palielināšana attiecībā uz funkcijām. Ārvalstu pensiju kapitāla uzkrāšanā ņems vērā pārrobežu PKUI skaitu.